

Salieri (Murray Abraham) en el fons és un tipus simpàtic

Amadeus i el ninot

Guillem RAUSA

A pesar de les aparen-
ces, entre el País Valencià i
Califòrnia hi ha més sem-
blances del que pareix des-
prés de la primera ullada a
l'Atlas Aguilar.

Per exemple, californians i valencians es dediquen al meritori cultiu de les taronges (a pesar de les gelades i de *Falcon Crest*). També, tots dos països gaudeixen d'un clima i d'unes platges acollidores. I, anualment, si fa no fa per la mateixa època, al *golden state* i a la pàtria de *naranjito* se celebren uns ritus paral·lels que giren entorn del culte al ninot. Pagà i politeista l'un; paganitzant, josefí i mono-teista l'altre, els òscars i les falles capten anualment i sense remei l'atenció del mitòman i del piròman contumaç.

Com no podia ser d'una altra manera, després de les cendres de març de les falles folles, han fet l'apoteòsica aparició els daurats i depilats ninots de l'Acadèmia. Encara no ens hem curat d'una ressaca i ja ens trobem, una altra vegada, de celebració ninotil: ennotats.

Els òscars d'enguany, i a diferència d'uns altres, no han suposat massa variants en la travessa. A penes alguna «x» i algun que altre «2»: les previsions i les apostes mútues estaven ja renunciades i pronunciades. La *basca* ja sabia per endavant que les cinquantenàries estatuetes no anirien a parar a l'homologat i internacional arqueòleg spielbergià ni al ja oscaritzat Woody Allen, que sempre s'ha estimat més tocar la flauta (o el clarinet) amb la colla d'amics,

que no frivolitzar una vesprada al Dorothy Chandler.

Els dubtes estaven entre si els capritxosos i imprevisibles membres de la *Motion Picture Academy* es decidirien per la realista *Los gritos del silencio* o per la historicista *Amadeus*. Finalment, la biografia del xicot de la perruca i del riure cavallí ha acabat per fer *tilín* als nord-americans. D'aquesta forma, el director txec Milos Forman repetia premis, nou anys després de la campanada de «*Alguien voló sobre el nido del cuco*».

En la cuneta han quedat, doncs, pel·lícules com *Pasaje a la India*, un interessant film del mestre David Lean sobre l'Índia durant la dominació britànica, i *Los gritos del silencio*. L'autobiogràfica, en part, *En un lugar del corazón*, de Robert Benton, situada en els anys de la depressió, ha merescut només el premi al millor guió original, del mateix Benton, i el premi a la millor actriu, que ha recaigut en el galta-plé i un xic pàmfil *careto* de Sally Field, que torna a guanyar el mateix òscar, després de *Norma Rae*.

Tornar a elegir

On s'ha muntat el *totum revolutum* ha estat en l'elecció a la millor pel·lícula estrangera. Aquest ha estat, des de sempre, un dels punts flacs dels òscars.

El sistema d'elecció, que ha estat canviat unes quantes vegades, ha alçat nombroses protestes. Pareix que el grup d'acadèmics que elegeix la millor pel·lícula en llengua estrangera pertany a la tercera i a la quarta edat, la qual cosa

explica l'èxit obtingut per *Volver a empezar* de José Luis Garci i els desvaris a l'hora d'elegir certes pel·lícules.

De tota manera, els capritxos del tio òscar han aparegut ací repetides vegades durant anys anteriors. Així, per exemple, pel·lícules com *El séptimo sello*, *Persona* o *El silencio*, d'Ingmar Bergman, o *Lucky Luciano*, de Francesco Rosi, han estat rebutjades en la selecció.

Boig per la música

Per a mostrar-nos que no sols els agrada Stevie Wonder i Prince, els tipus del gremi cel·luloïdal s'han abocat en aquesta edició dels òscars a premiar *Amadeus*.

Amadeus no és el tòpic *bio pic* a l'ús. Milos Forman ha realitzat amb aquesta pel·lícula un interessant intent de divulgació de la música de l'austríac. Però, més que com un film històric o com una biografia d'un gran personatge, *Amadeus* interessa i apassiona com a reflexió sobre la condició de l'artista i sobre l'enveja professional.

Aquest desbordant intent del director txec de mostrar amb gran riquesa visual els atacs de gelosia de Salieri, enfront de la genialitat de Mozart, fan que la pel·lícula arribi a interessar fins i tot els qui pensaven que Mozart era una marca de formatge austrohongarés.

Finalment, però, Salieri ha tornat a guanyar. L'actor que interpreta Salieri ha guanyat l'òscar a la millor interpretació, desbancant l'actor que interpreta Mozart, que també estava proposat per a l'òscar.